

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રવેશ - ૨

(સમય : બપોરે ૨ થી ૪.૧૫)

(રવિવાર, ૧૦ જુલાઈ, ૨૦૧૬)

નોંધ :- (૧) આપેલ આવૃત્તિ પ્રમાણેના પુસ્તકના જવાબ જ માન્ય રાખવા. તે સિવાયની આવૃત્તિના જવાબ માન્ય ન રાખવા. (૨) જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે. (૩) જમણી બાજુએ પ્રશ્નની બાજુમાં કૌંસમાં આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના જવાબના પાઠ/પાના નંબર દર્શાવે છે.

અગત્યની સૂચના

પ્રશ્નપત્રમાં દરેક પેટા પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ ખાનામાં, લખેલા ગુણની પછીના ખાલી ખાનામાં (ગુણ : ૧) પરીક્ષાર્થીને આપેલ ગુણ લખવાના છે. જો પ્રશ્નનો જવાબ ખોટો હોય તો તે ખાનામાં '૦' (આંકડામાં શૂન્ય) લખવું. ખરાં (✓) કે ખોટાં (X) ની નિશાની દરેક પેટા પ્રશ્નની ડાબી બાજુની ખાલી જગ્યામાં જ - પ્રશ્ન શરૂ થાય તે પહેલાં જ કરવી.

વિશેષ નોંધ

આપ જ્યારે પેપર તપાસો ત્યારે જ્યારે લાંબા જવાબોમાં દા. ત. ટૂંકનોંધ, પાંચ મુદ્દાના વાક્યો, કારણો વગેરે પ્રશ્નોમાં આપ જ્યારે ફાળવેલા ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં હોવ ત્યારે પરીક્ષાર્થીએ ક્યો મુદ્દો નથી લખ્યો જેના તમે ગુણ કાપ્યા છે. તેની તમે ટૂંકમાં ડાબી બાજુ ઉપર નોંધ લખો. દા.ત. માર્ચ-૨૦૧૩માં પ્રવેશ-૧ માં 'જોબનપગીનું પરિવર્તન' ટૂંકનોંધ પૂછાઈ હતી. જેમાં જોબનપગી પ્રાર્થના કરતાં પોતાના દોષનું વર્ણન કરતાં કહે છે. 'પ્રભુ ! હું કુળહીન, કુટિલ, કુપાત્ર, બુદ્ધિહીન છું. મેં આપને ન ઓળખ્યા. દીનબંધુ ! દયા કરો. મારું મહાપાપ મટાડો.' આ મુદ્દો પરીક્ષાર્થીએ નથી લખ્યો તો બાજુમાં તમે લખી શકો કે 'પોતાના દોષ કહે છે.' આટલું જ લખવાનું છે અને તમે ગુણ ઓછા આપી શકો છો એટલે કે ફાળવેલ ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં પહેલાં બાજુમાં ક્યો મુદ્દો નથી તેની ટૂંકમાં નોંધ લખવી જરૂરી છે.

(વિભાગ - ૧ : કિશોર સત્સંગ પ્રવેશ, તેરમી આવૃત્તિ - મે, ૨૦૧૫)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “આ ભગતને તો ગામમાં ઘર નથી ને સીમમાં ખેતર નથી.” (૧૫/૩૫)

⇒ મહારાજ - સૌને (સુરાખાયરને)

⇒ સુરાખાયરે મહારાજને પૂછ્યું : ‘ભટ્ટજીએ એવું તે શું આપ્યું ?’ તેના જવાબમાં મહારાજ કહે છે.

૨. “અંતકાળે હું તમને અક્ષરધામમાં તેડી જઈશ.” (૧૭/૫૨-૫૩)

⇒ મહારાજ - માતાજીને (ઝમકુબાને)

⇒ મહારાજની આજ્ઞાથી ઝમકુબાએ માથે મુંડન કરાવી ધોળાં વસ્ત્રો પહેર્યાં. મહારાજે તેમનું નામ ‘માતાજી’ પાડ્યું. તે સમયે તેમને વરદાન આપતાં કહે છે.

૩. “કોનું ઘર માંડ્યું ?” (૧૪/૩૪)

⇒ કોઈક - લાધીબાઈને

⇒ વિધવા હોવા છતાં સુવાસિની જેવો વેશ કાઢી માથે બેડું લઈ તાળી વગાડી કીર્તન ગાતાં ગાતાં નીકળ્યા ત્યારે.

પ્ર. ૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. કાશીદાસની સાથે લોયા આવેલા સંઘને મહારાજનો દિવ્યભાવે સહિત નિશ્ચય થયો. (૧૨/૨૮)

જ. મહારાજનું મનુષ્યચરિત્ર જોઈ સંશય પામેલા સંઘને મહારાજે સભામાં વાત કરતાં કહ્યું : ‘કોઈ કષ્ટ વેઠીને કાશીની જાત્રાએ જાય પણ ગંગાજીનું પાણી ડહોળું જોઈને તેમાં સ્નાન ન કરે કે પાણી ન પીએ તો તેને કેવો જાણવો ?’ આ સાંભળી કાશીદાસની સાથે આવેલા સંઘને સંશય દૂર થઈ ગયો અને મહારાજનો દિવ્યભાવે સહિત નિશ્ચય થયો.

૨. મહારાજ સગરામના કૂબામાં પધાર્યા. (૨/૧૩)

જ. સગરામના મનમાં થતું કે ‘મહારાજ ગામોગામ પધારે ને હરિભગતનાં ખોરડાં પાવન કરે, પણ મારા કૂબામાં પધારે તો કેવું સારું !’ સગરામની સાચી ભક્તિથી મહારાજનો તેના ઉપર રાજીપો હતો. તેથી દયાળુ પ્રભુ એક રાત્રે સગરામના કૂબામાં પધાર્યા.

૩. બ્રહ્મસ્વરૂપ સત્પુરુષ જ ગુરુ છે. (૧૦/૨૪)

જ. ગુણાતીત કહેતાં રજોગુણ, તમોગુણ અને સત્ત્વગુણ એ ત્રણ ગુણથી અતીત એટલે પર જે છે, તેવા બ્રહ્મસ્વરૂપ સત્પુરુષ જ ગુરુ છે. શ્રીજીમહારાજને પામવા માટે ગુરુ એ દ્વાર છે. જીવને શુદ્ધ કરી બ્રહ્મરૂપ કરી મહારાજની સેવામાં જોડી દે એ ગુરુ.

પ્ર.૩ ‘સ્વધર્મ, સ્વચ્છતા વિવેક તથા વસ્ત્રપરિધાન વિવેક’-(૧/૮-૧૦) - પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)
સ્વધર્મ : દરેકે પોતપોતાના ધર્મનું એટલે કે શાસ્ત્રકથિત નિયમોનું - સદાચારનું યથાર્થ પાલન કરવું. પોતાના નિયમોનો ત્યાગ ન કરવો. પરધર્મ, પાખંડધર્મ, તેમજ કલ્પિત ધર્મનું આચરણ ન કરવું. ત્યાગી પોતાના આશ્રમધર્મનો ત્યાગ કરીને ગૃહસ્થાશ્રમના નિયમ પ્રમાણે વર્તે તો તે પણ પરધર્મચરણ કહેવાય. પોતાના ધર્મમાં જ દૃઢ નિષ્ઠા રાખવાનું ગીતામાં પણ કહ્યું છે. વળી, સૌનું રક્ષણ કરવાવાળી જે ધર્મમર્યાદા તેનું ખંડન તે પાખંડ કહેવાય. એટલે કે વેદવિરુદ્ધનો ધર્મ કે નાસ્તિકનો કલ્પિત ધર્મ કે કલ્પિત સંપ્રદાયો કે ગુરુઓ જેને કોઈ વૈદિક ઉપાસના કે ધર્મમર્યાદા માન્ય નથી તેનું આચરણ કે અનુસરણ ન કરવું.

સ્વચ્છતા વિવેક : શતાનંદ મુનિ સત્સંગિજીવનમાં કહે છે : ‘પોતાના કે પારકા ઘરનું આંગણું, રાજકીય સ્થાનો, સિપાઈનાં સ્થાનો - આ બધાં લોકમાં નિષેધ કરેલાં સ્થાનોએ મળમૂત્રનો ત્યાગ ન કરવો અને ત્યાં થૂંકવું પણ નહીં. લોક અને શાસ્ત્રમાં મળમૂત્ર કરવા માટે વર્જિત કરેલાં જાહેર કે ખાનગી સ્થાનોમાં ક્યારેય પણ મળમૂત્ર ન કરવું, થૂંકવું પણ નહીં, ગંદકી કરવી નહીં. જાહેર સ્થાનો જેવાં કે દેવાલય, નદીનો કિનારો, તળાવનો આરો, માર્ગ, વાવેલું ખેતર, વૃક્ષની છાયા, ફૂલવાડી, બગીચા - એ આદિક સ્થાનોમાં સ્વચ્છતા જાળવવી. (૩૨)

વસ્ત્રપરિધાન વિવેક : પોતાના અંગ દેખાય તેવું ભૂંડું વસ્ત્ર ન પહેરવું. કહેતાં અતિશય ઝીણાં, પારદર્શક અથવા અતિશય ટૂંકાં વસ્ત્રો પણ ન પહેરવાં જોઈએ. મનને ઉત્તેજિત કરનારી પશ્ચિમની પરિધાન શૈલીનું આપણે આંધળું અનુકરણ ન કરવું જોઈએ. (૩૮)

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. વચનામૃત ગઢડા મધ્ય ૧૩માં શ્રીજીમહારાજ શું કહે છે ? (૧૮/૫૫)

જ. ‘આ જે વાત છે તે મારી દીઠેલ છે ને મારા અનુભવે કરીને પણ મેં સિદ્ધ કરી છે ને સર્વ શાસ્ત્રમાં પણ મળતી આવે છે.

૨. પૂર્ણાનંદ સ્વામી શા માટે સભામાંથી ચાલી નીકળ્યા ? (૨૩/૬૩)

જ. પૂર્ણાનંદ સ્વામી માનભંગ થવાથી સભામાંથી ચાલી નીકળ્યા.

૩. ખેપિયાએ કાગળ કોનાં હાથમાં મૂક્યો ? (૨૦/૫૬)

જ. ખેપિયાએ કાગળ વરરાજાના હાથમાં મૂક્યો.

૪. સચ્ચિદાનંદ સ્વામીએ કઈ વાવ ખોદાવી હતી ? (૨૧/૫૮)

જ. સચ્ચિદાનંદ સ્વામીએ રાધાવાવ ખોદાવી હતી.

૫. ગોલિડા ગામમાં કયા ચાર ભાઈઓ રહેતાં હતાં ? (૧૮/૫૩)

જ. ગોલિડા ગામમાં ભીમ, વશરામ, રાઘવ અને રાણો આ ચાર ભાઈઓ રહેતાં હતાં.

પ્ર.૫ ‘સત્સંગ થાય પણ’ (૨૪/૬૭-૬૮) - ‘સ્વામીની વાત’ પૂરી કરી તેનું નિરૂપણ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- સ્વામીની વાત પૂરી લખી હોય તો - ૧ ગુણ, નિરૂપણના - ૪ ગુણ.

‘સત્સંગ થાય પણ સંગ વિના સત્સંગનું સુખ ન આવે, કેની પેઠે તો જેમ ખાધાનું મળે પણ ખાધા વિના તેનું સુખ ન આવે, તેમજ લૂગડાં-ઘરેણાં મળે તો પણ પેર્યા વિના તેનું સુખ ન આવે, તેમ સંગ વિના સત્સંગનું સુખ આવે નહીં.’

ભવબ્રહ્માદિક દેવતાઓને દુર્લભ એવો સત્સંગ આપણને મળ્યો છે. તેનો જેટલો લાભ તેટલું સુખ થાય. ગંગા કિનારે ઊભા રહીને પાણી ન પીએ તો તરસ ન છીપે. ચંદનના વૃક્ષ ઉપર સાપ આખો વીંટળાઈ જાય છે પણ મોઢું દૂર રાખે છે તો ઝેર જતું નથી. એક ગામમાં એક વાણિયો રહેતો હતો. તે તેલપળીનો ધંધો કરતો હતો. નાની અમથી દુકાનમાં પળી, બે પળી તેલ વેચવામાંથી વાણિયો નવરો જ ન થાય. એક મહાત્મા તપ કરવા જતા હતા. તે વાણિયાની દુકાને આવી ચડ્યા. તેમણે ગરીબ વાણિયાને ત્યાં પારસમણિ સાચવવા આપ્યો. મહાત્માએ કહ્યું : આ પારસમણિ છે. લોઢાને અડાડીશ તો સોનું થઈ જશે. તારું દારિદ્ર્ય દૂર થઈ જશે. તું તારી પાસે રાખ. હું પાછા વળતાં લેતો જઈશ. વેપારમાં પડેલા વાણિયાએ તેને ગોખલામાં મૂકવા કહ્યું. મહાત્મા તો મૂકીને ચાલતા થયા. વાણિયાને પળી તેલના વેપારમાંથી ફરસદ મળી નહીં. છ મહિને મહાત્મા પાછા ફરતાં મનમાં વિચાર કરતાં હતાં. વાણિયો સુખી થઈ ગયો હશે !! પણ ગામમાં આવીને જોયું તો વાણિયો એજ હાલતમાં ધંધો કરતો હતો. મહાત્માએ પારસમણિ પાછો માગ્યો ત્યારે વાણિયાએ કહ્યું જ્યાં મૂક્યો હોય ત્યાં સંભાળો. મહાત્માએ ગોખલામાં જોયું તો પારસમણિ પર ધૂળ ચડી ગઈ હતી. વાણિયો પારસમણિનો મહિમા સમજી શક્યો ન હતો. મહાત્માએ તેને ઠપકો આપી પારસમણિનો ચમત્કાર બતાવવા તેની પાસે લોઢું માગ્યું. તે કંગાળ વાણિયાએ જ્યાં ત્યાંથી શેર, દોઢ શેર લોઢું ભેગું કર્યું. મહાત્માએ તે લોઢાને પારસમણિ અડાડતાં તે લોઢું સોનું થઈ ગયું. લોઢાનું સોનું થયેલું જોઈ વાણિયો કૂદવા માંડ્યો અને કહ્યું મણિ મૂકતા જાઓ. ત્યારે મહાત્માએ કહ્યું, ‘મૂરખ છ મહિના રાખ્યો, હવે તારું નસીબ.’ એમ કહી મણિ લઈ ચાલતા થયા. એમ આપણને પારસમણિ જેવો સત્સંગ મળ્યો છે, પણ આજસ અને પ્રમાદ નડે છે. જો મન, કર્મ વચને સત્સંગ કરીએ તો કંચન જેવા ઉત્તમ બની જઈએ.

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક વગેરે માંગ્યા મુજબ પૂર્ણ કરો. (કુલ ગુણ : ૮)

❧ નોંધ :- કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક અડધા સાચા હોય તો એક (૧) ગુણ આપવો.

૧. અંતર કપટ મેટકે અપનો, લે ઉનકું મન દીજે,
ભવદુઃખ ટળે બળે સબ દુષ્કૃત, સબવિધિ કારજ સીજે. (૪/૧૬)
૨. રાધે ગોવિંદ, જય રાધે ગોવિંદ, વૃન્દાવનચંદ્ર, જય રાધે ગોવિંદ
માધવ મુકુંદ જય, માધવ મુકુંદ, આનંદકંદ, જય માધવ મુકુંદ. (૫/૧૭)
૩. વિનાશકં સંસૃતિબન્ધનાનાં, મુનષ્યકલ્યાણકરં મહિષ્મ ।
પ્રવર્તયન્તં ભુવિ સમ્પ્રદાયં, શ્રી સ્વામિનારાયણમાનમામિ ॥ (૬/૧૮)
૪. કાર્યં ન સહસા સતામ્ ॥ (૨૨/૬૧) - શ્લોકનું ગુજરાતી ભાષાંતર લખો.
- જ. વિચાર્યા વિના તત્કાળ કાંઈ કાર્ય ન કરવું અને ધર્મસંબંધી જે કાર્ય તે તો તત્કાળ કરવું અને પોતે જે વિદ્યા ભણ્યા હોઈએ તે બીજાને ભણાવવી અને નિત્ય પ્રત્યે સાધુનો સમાગમ કરવો.

(વિભાગ - ૨ : શાસ્ત્રીજી મહારાજ, પંદરમી આવૃત્તિ - માર્ચ, ૨૦૧૪)

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

❧ નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “અમારું કામ પૂરું થયું છે. તમે કામ શરૂ કરજો.” (૨૧/૩૮)
⇒ જાગા સ્વામી - શાસ્ત્રીજી મહારાજને
⇒ જાગા સ્વામી જ્યારે ધામમાં જવાના હતા ત્યારે તેમણે શાસ્ત્રીજી મહારાજને છેલ્લી સેવા માટે બોલાવ્યા હતા. શાસ્ત્રીજી મહારાજ જ્યારે આવ્યા ત્યારે કહે છે.
૨. “સારંગપુરમાં મંદિર કરો તો ઠાકોર સાહેબને કહીને જમીન અપાવું.” (૩૭/૬૫)
⇒ દીવાન શ્રી ઝવેરભાઈ - સ્વામીશ્રીને
⇒ સ્વામીશ્રીએ સારંગપુરમાં ઓરડા લીધા. તેની દીવાન સાહેબને ખબર પડી ત્યારે તેમણે સ્વામીશ્રીને કહ્યું.
૩. “યજ્ઞપુરુષદાસજી જેવા વિદ્વાન સંત વરતાલમાં ભળે તો સત્સંગ બહુ જ વધી જાય.” (૪૩/૭૩)
⇒ સાધુઓ - આચાર્યને
⇒ વરતાલ સાથે સમાધાનની વાત આગળ વધી ત્યારે દ્વેષી સાધુઓ ખળભળી ઊઠ્યા. અને સ્વામીશ્રીના અધૂરા મંદિરો પૂરા થાય પછી જ સમાધાન કરવાનું સમજાવતા યુક્તિપૂર્વક આ પ્રમાણે કહે છે.

પ્ર. ૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. જૂનાગઢની સભામાં યજ્ઞપુરુષદાસજીએ સિંહગર્જના કરી. (૧૮/૩૪)
જ. યજ્ઞપુરુષદાસની કથાથી સૌને વધુ સમાસ થયો હોવાથી જૂનાગઢની સભામાં શેઠ હરિલાલે પ્રથમ પૂજન સ્વામીશ્રીનું કરવાનું કહ્યું. તેથી ઈર્ષાળું સાધુ ઘનશ્યામદાસે સ્વામીશ્રીને હલકા પાડવાના આશયથી બોલ્યા ‘આજે તો જેણે દરજી અને મોચીને ગુરુ કર્યા છે તે આ સભામાં મોટા થઈ પૂજાય છે. તેથી જૂનાગઢની સભામાં યજ્ઞપુરુષદાસજીએ સિંહગર્જના કરી.
૨. સ્વામીશ્રીને ગઢડાની જમીન મળી. (૫૪/૮૮)
જ. સ્વામીશ્રીને ગઢડાની જમીન ન મળે તેવા વિરોધીઓના પ્રયાસ અને ભાવનગર રાજ્યે પણ જમીન ક્યારેય ન આપવાનું નક્કી કર્યા છતાં ભારત સ્વતંત્ર થવાથી રાજ્યો અખંડ ભારતમાં ભળી ગયાં. તેથી રાજ્યની હકૂમત રહી નહિ. જિલ્લા કલેક્ટર તરીકે સ્વામીશ્રીના કૃપાપાત્ર ગોવિંદસિંહજી યુગાસમા નિમાયા. તેમના પ્રયત્નથી સ્વામીશ્રીને ગઢડાની જમીન મળી.
૩. પિતાશ્રીએ વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામી ઉપર રજાચિટ્ટી લખી આપી. (૭/૧૫)
જ. વૈરાગ્યયુક્ત અને હૃદયસોંસરી ઊતરી જાય તેવી ડુંગર ભક્તની ઉપદેશવાણી સાંભળી તેમના પિતાશ્રીનું અજ્ઞાન દૂર થઈ ગયું. માયાનાં આવરણો છૂટી ગયાં. બીજે દિવસે પુત્રને બોલાવીને કહ્યું : ‘તમે તો ભગવાન ભજવા અને ભજાવવા આવ્યા છો. આ ઘરમાં કે સંસારમાં કોઈ દિવસ રહી નહીં શકો, પણ અમારા પર સદા દૃષ્ટિ રાખજો.’ એમ કહી પિતાશ્રીએ વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામી ઉપર રજાચિટ્ટી લખી આપી.

પ્ર.૯ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

❧ નોંધ : ટૂંકનોંધના મુખ્ય મુદ્દા હાઈલાઈટ કરેલા છે. એટલા મુદ્દાનો સમાવેશ થયેલો હોય તો પૂરા ગુણ આપવા.

૧. વઢવાણ મંદિરમાં અક્ષરપુરુષોત્તમની મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા (૨૫/૪૪-૪૫) :- વઢવાણ મંદિર મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે કુંજવિહારીપ્રસાદ તથા સાધુઓએ વચલા ખંડમાં અક્ષરપુરુષોત્તમની મૂર્તિ પધરાવવા આપેલું વચન. - હરિભક્તો, સંતોનો વિરોધ થતા સમાધાન રૂપે પ્રથમ ખંડમાં અક્ષરપુરુષોત્તમ મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા. - શુદ્ધ ઉપાસનાનો ડંકો સૌ પ્રથમ વઢવાણમાં - તાર દ્વારા યજ્ઞપુરુષદાસજીને ખબર - પોતાની સત્તાથી કોઠારીએ આખી જિંદગીમાં શુદ્ધ ઉપાસનાનું આ કાર્ય થવા દીધું ન હતું. ગોરધનભાઈ કોઠારી આ સમાચાર સાંભળી ઊંડા ઊતરી ગયા અને બોલ્યા, ‘શ્રીજી કરે તે ખરું.’ - સ્વામીશ્રી ‘આ કાર્ય શ્રીજી એ જ કર્યું છે.’ ગુસ્સે થયેલા

કોઠારીએ સ્વામીશ્રીને બહાર જવાનું કહ્યું. પરંતુ સ્વસ્થ થયા પછી સ્વામીશ્રીને બોલાવી વિગત પૂછી. તેમની શુદ્ધ ઉપાસના પ્રવર્તાવવાની ધગશથી ઘણા રાજ થયા - આ સાધુ સંપ્રદાયને ઉજ્જવળ કરશે. વરતાલ રહ્યા છતાં વઢવાણમાં પ્રતિષ્ઠા તેથી સાધુઓનો વિરોધ - યજ્ઞપુરુષદાસ આખા સત્સંગને પોતા તરફ વાળી લેશે - આપણે હાથ ઘસતા રહીશું - તેમને કેમ માત કરવા - બોચાસણ આવી શ્રીજીમહારાજની પ્રસાદીની રામલક્ષ્મણની મૂર્તિઓ મંગાવી જૂના મંદિરમાં પધરાવી - સ્વામીશ્રીની આગાહી બોચાસણમાં મોટું શિખરબદ્ધ મંદિર થશે. મધ્ય મંદિરમાં અક્ષરપુરુષોત્તમ બિરાજશે.

૨. દીક્ષા મહોત્સવ (૯/૧૮-૨૦) :- ડુંગર ભક્તને ભાગવતી દીક્ષાની તાલાવેલી - વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામી પણ આવા વૈરાગ્યવાન ભક્તને દીક્ષા આપવા ઉતાવળા - સંવત ૧૮૩૮ના કાર્તિક સુદ ૪ને દિવસે અદ્ભુતાનંદ સ્વામી ધામમાં પધાર્યા. તે પ્રસંગે સંતો વરતાલમાં - વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામીની ડુંગર ભક્તને દીક્ષા આપવા માટે આચાર્ય મહારાજને વિનંતી - આચાર્યને પણ ડુંગર ભક્ત જેવા હોંશિયાર અને બુદ્ધિશાળી સેવકની જરૂર તેથી દીક્ષાની ઉતાવળ કરવાની ના - પાર્ષદ તરીકે બાર મહિના પૂરા નથી થયા માટે દીક્ષાની ના - અધિક માસ હોવાથી બાર માસ પૂરા થયા છે - પણ આચાર્ય મહારાજે કંઈ સાંભળ્યું નહીં - ગોરધનભાઈની આગળ રજૂઆત - તેમને પણ ડુંગર ભક્તને રાખવાની ઈચ્છા હોવાથી રસ ન લીધો - મોટા મોટા સદ્ગુરુઓની રજૂઆત - વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામી જેવા શ્રીજીમહારાજને મળેલા સંત દુઃખાય તે ઠીક નહિ. - આચાર્ય મહારાજ દીક્ષા આપવા કબૂલ થયા - સંવત ૧૮૩૮ના કાર્તિક વદિ પાંચમે દીક્ષા આપવાનું નક્કી થયું - મહાન યજ્ઞનો આરંભ - આચાર્યશ્રી વિહારીલાલજી મહારાજે દીક્ષા આપી યજ્ઞપુરુષદાસ નામ પાડ્યું - તે જ દિવસે સાંજે આચાર્ય મહારાજે વિદ્વાન જ્યોતિષી પાસે જન્માક્ષર જોવાડ્યા - જ્યોતિષીની આગાહી 'આ સાધુ મહાન ઈશ્વરાવતાર યોગીન્દ્ર પુરુષ છે અને મહાસમર્થ સંત થશે.'

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

❧ નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. સ્વામીશ્રીએ ગ.મ.૨૧ કબૂલ રાખે તો ભેગા થવાનું કહ્યું ત્યારે દોલતરામભાઈએ શું પૂછ્યું ? (૩૮/૬૭)
- જ. 'એવું શું એ વચનામૃતમાં છે જે કબૂલ રખાવવાનો તમે આગ્રહ રાખો છો.'
૨. જમીને આવતાં સ્વામીશ્રીને શા માટે લથડિયું આવ્યું ? (૨૮/૪૮)
- જ. સ્વામીશ્રીની ખીચડીમાં કાતિલ ઝેર હોવાથી જમીને આવતાં સ્વામીશ્રીને લથડિયું આવ્યું.
૩. ગઢડાથી સારંગપુર જવા નીકળતા સ્વામીશ્રી શું બોલ્યા ? (૫૮/૮૩)
- જ. 'હવે તો સારંગપુર અખંડ રહેવું છે.'
૪. જળઝીલણીના સમૈયા પછીની ધૂનમાં સ્વામીશ્રીએ શું વગાડ્યું ? (૪૭/૭૭)
- જ. જળઝીલણીના સમૈયા પછીની ધૂનમાં સ્વામીશ્રીએ દિલરુબા વગાડ્યું.
૫. જાગા ભક્તની બંધી કોણે તોડી ? (૧૮/૩૨)
- જ. જાગા ભક્તની બંધી યજ્ઞપુરુષદાસજીએ તોડી.

પ્ર.૧૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. (કુલ ગુણ : ૬)

❧ નોંધ : એક કે એક થી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ૨, ૩ (૪૦/૭૦)
૨. ૧, ૨, ૩ (૫૫/૮૮-૯૦)
૩. ૨, ૪ (૨/૨-૩)

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો. (કુલ ગુણ : ૬)

❧ નોંધ :- સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ઉપાધિની શરૂઆત : આ સારો લાગ આવ્યો છે, ચાલો બંગલો જ બાળી દઈએ, જેથી યજ્ઞપુરુષદાસનું કાસળ નીકળી જાય. ફરી કદી આપણને ત્રાસ આપે નહીં. (૨૩/૪૧)
૨. ઈન્દ્રને આહ્વાન : થોડી જ વારમાં સમાધિમાં સાત શેર ધીનો મગજનો પ્રસાદ આવ્યો. આ જોઈને સૌને આશ્ચર્ય થયું. તે જ વખતે બે સૂઢવાળો ઔરાવત હાથી તેમને સમાધિમાં દેખાવો. (૪૮/૮૧)
૩. વિરોધનો વંટોળ : હવે પછીની વચનામૃતની કથા સ્વામીશ્રીએ વરતાલમાં જ રાખી. આ પ્રસંગે આખા ગુજરાતમાંથી હરિભક્તો આવ્યા. વરતાલના ઘણા સાધુઓ અને કોઠારી ગોરધનભાઈ પણ સ્વામીશ્રીની વાતો સાંભળવા આવતા. (૨૭/૪૭)
૪. પૂર્વભૂમિકા : તેમની સાધુતા, બ્રહ્મસ્થિતિ અને સર્વોપરી નિષ્ઠાવાળી જોશીલી વાણીથી, શ્રીજીમહારાજ સર્વોપરી છે એ વાત સંપ્રદાયમાં જાહેર થવા લાગી. (૧/૧)
૫. સુવર્ણ જયંતી : આવા અંતરના પ્રેમભાવથી પ્રેરાઈને સ્વામીશ્રીની ૮૫મી જયંતી ખૂબ જ ભવ્યતાથી અટલાદરા મુકામે ઊજવવાનો સૌ હરિભક્તોએ સંકલ્પ કર્યો. આ પ્રસંગે સ્વામીશ્રીની સુવર્ણથી તુલા કરવાનો સૌએ નિર્ણય કર્યો. (૫૩/૮૬)
૬. શુદ્ધ ઉપાસનાનાં મંદિરો : સ્વામીશ્રીએ તો બોચાસણ પર પોતાની પસંદગી ઉતારી. શ્રીજીમહારાજે કાશીદાસ મોટાને આ ગામમાં મંદિર કરવા કોલ આપ્યો છે, તેથી મહારાજની મરજી મુજબ અહીં જ મંદિર કરવું. (૩૧/૫૬)

❧ સમાપ્ત ❧